

PRACE NAUKOWE

Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu

RESEARCH PAPERS

of Wrocław University of Economics

241

Przestrzeń a rozwój

Redaktorzy naukowi

Stanisław Korenik

Anna Dybała

Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu
Wrocław 2011

Recenzenci: Florian Kuźnik, Janusz Słodczyk, Zygmunt Szymła,
Eugeniusz Wojciechowski

Redaktor Wydawnictwa: Jadwiga Marcinek

Redaktor techniczny: Barbara Łopusiewicz

Korektor: Justyna Mroczkowska

Łamanie: Beata Mazur

Projekt okładki: Beata Dębska

Publikacja jest dostępna w Internecie na stronach:

www.ibuk.pl, www.ebscohost.com,

The Central and Eastern European Online Library www.ceeol.com,

a także w adnotowanej bibliografii zagadnień ekonomicznych BazEkon

http://kangur.uek.krakow.pl/bazy_ae/bazekon/nowy/index.php

Informacje o naborze artykułów i zasadach recenzowania znajdują się
na stronie internetowej Wydawnictwa

www.wydawnictwo.ue.wroc.pl

Kopiowanie i powielanie w jakiegokolwiek formie
wymaga pisemnej zgody Wydawcy

Publikacja została sfinansowana przez Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

© Copyright by Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wrocław 2011

ISSN 1899-3192

ISBN 978-83-7695-272-7

Wersja pierwotna: publikacja drukowana

Druk: Drukarnia TOTEM

Spis treści

Wstęp.....	11
------------	----

Część 1. Współczesne uwarunkowania rozwoju społeczno-ekonomicznego krajów, regionów i obszarów metropolitalnych

Patrycja Brańka: Atrakcyjność inwestycyjna województwa małopolskiego w oczach przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego (w świetle badań ankietowych).....	15
Adam Dąbrowski: Kierunki europejskiej polityki regionalnej – wybrane problemy	30
Piotr Hajduga: Dolnośląskie specjalne strefy ekonomiczne jako miejsce prowadzenia działalności gospodarczej w świetle ocen przedsiębiorców – wyniki badania empirycznego	41
Krzysztof Heffner, Brygida Klemens: Struktury klastrowe w gospodarce przestrzennej – wybrane korzyści i problemy rozwoju w skali lokalnej i regionalnej	56
Petr Hlaváček: The classification of analytical and management qualitative frameworks for municipal and regional development	65
Stanisław Korenik: Nowe zjawiska występujące w rozwoju aktywizujących się regionów.....	76
Anna Mempel-Śnieżyk: Uwarunkowania funkcjonowania powiązań sieciowych w województwie dolnośląskim	85
Katarzyna Miszczak: Partnerstwo publiczno-prywatne w regionach przygranicznych Polski, Czech i Niemiec – szanse i zagrożenia	105
Monika Musiał-Malago: Polaryzacja strukturalna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego.....	120
Małgorzata Rogowska: Znaczenie miast w polityce regionalnej Unii Europejskiej.....	133
Dorota Rynio: Rozwój społeczno-gospodarczy ośrodka wzrostu w okresie kryzysu gospodarki światowej.....	140
Miloslav Šašek: Development of population in the Czech Republic after 1989	150
Piotr Serafin: Stan i zmiany zagospodarowania przestrzeni wsi w strefie podmiejskiej województwa małopolskiego na przykładzie gmin Niepołomice i Wieliczka	162
Kazimiera Wilk: Sytuacja demograficzna w Federacji Rosyjskiej w latach 1990-2009	180

Arkadiusz Przybyłka: Narodowy Fundusz Zdrowia jako główny organizator usług zdrowotnych w Polsce	190
Justyna Anders: Rola władz publicznych w stymulowaniu partycypacji obywateli w procesach <i>governance</i> – doświadczenia międzynarodowe i wnioski dla Polski.....	200
Marek Dylewski, Beata Filipiak: Możliwości rozwoju obszarów metropolitalnych w nowych uwarunkowaniach finansowych jednostek samorządu terytorialnego.....	212
Andrzej Rączaszek: Procesy rozwojowe największych polskich miast w okresie transformacji.....	224

Część 2. Społeczne, gospodarcze i środowiskowe problemy rozwoju lokalnego

Jacek Chądzyński: Władza lokalna a rynek – pomiędzy współpracą a konkurencją.....	241
Eleonora Gonda-Soroczyńska: Uwarunkowania środowiska przyrodniczego w przestrzeni uzdrowiska na przykładzie Czerniawy-Zdroju.....	252
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Partycypacja społeczna – przymus czy rzeczywista potrzeba?.....	262
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Zadowolenie z miejsca zamieszkania – ocena mieszkańców i władz lokalnych na przykładzie Głowna	277
Andrzej Łuczyszyn: Lokalna przestrzeń publiczna w gospodarce kreatywnej	290
Magdalena Pięta-Kanurska: Związki kultury i ekonomii oraz ich wpływ na rozwój miasta.....	301
Joost Platje: Local governance's capacity to direct its own path of sustainable development.....	310
Andrzej Raszkowski: Nowe trendy w marketingu miejsc.....	319
Anna Batko: Administracja publiczna jako stymulator zmian w turystyce miasta – na przykładzie Krakowa w latach 1989-2006	328
Piotr Ruczkowski: Ewidencja ludności – nowe zasady meldunkowe	340

Część 3. Innowacyjność i przedsiębiorczość a rozwój

Niki Derlukiewicz: Unia innowacji jako sposób na zwiększenie innowacyjności gospodarki europejskiej.....	355
Dariusz Głuszcuk: Finansowanie działalności innowacyjnej – źródła i bariery w przekroju regionów Polski (NTS-2).....	366

Niki Derlukiewicz, Małgorzata Rogowska, Stanisław Korenik, Jarmila Horáková, Jiří Louda: Polsko-czeska współpraca transgraniczna małych i średnich przedsiębiorstw	377
Anna Korombel: Najczęściej popełniane błędy podczas wdrażania zintegrowanego zarządzania ryzykiem (ERM) w polskich przedsiębiorstwach	388
Kamil Wiśniewski: Systemowe zarządzanie wiedzą w ujęciu teoretycznym i praktycznym	396
Paweł Dziekański, Jan Puchala: Wspieranie przedsiębiorczości przez samorząd terytorialny na przykładzie powiatu limanowskiego	405
Jerzy Wąchol: Rola państwa i jego interesariuszy we władztwie korporacyjnym w okresie wychodzenia ze spowolnienia gospodarczego i kryzysu	417
Aleksandra Pisarska, Mieczysław Poborski: Wybrane problemy inwestowania w rzeczowe aktywa trwałe (na przykładzie uczelni publicznych w Polsce).....	427
Agnieszka Izabela Baruk: Specyfika działań motywujących stosowanych wobec polskich pracowników.....	437
Monika Stelmaszczyk: Właściciel małego przedsiębiorstwa menedżerem zorientowanym na kulturę – wyzwania i perspektywy	447
Barbara Batko: Wpływ jakości informacji publicznej na minimalizację ryzyka podejmowania decyzji na rynku pracy	455

Część 4. Wybrane problemy planowania przestrzennego

Oğuz Özbek: Central planning of development through etatism in Turkey: the state planning organisation	467
Kinga Wasilewska: Samorząd terytorialny jako nowy podmiot polityki przestrzennej	474
Aleksandra Koźlak: Modelowe ujęcie transportu w planowaniu przestrzennym	489
Anna Kamińska: Rola ewaluacji w zarządzaniu procesem rewitalizacji przestrzeni miejskiej	502

Część 5. Zagadnienia różne

Hubert Kaczmarczyk: Właściwe zadania państwa w ujęciu F.A. von Hayeka	513
Małgorzata Gajda-Kantorowska: Transfery fiskalne a przeciwdziałanie szokom asymetrycznym w ramach Unii Gospodarczo-Walutowej w Europie ..	522
Adam Peszko: Krytyka liberalnej doktryny lat 90. i nowe nurty w ekonomii pierwszej dekady XXI wieku.....	532
Andrzej Adamczyk: Incydentalna kontrola rozporządzeń przez sądy.....	543

Summaries

Patrycja Brańka: Investment attractiveness of Małopolska voivodeship in opinion of foreign capital enterprises (in the light of survey results).....	29
Adam Dąbrowski: Directions of European Regional Policy – selected problems.....	40
Piotr Hajduga: Special economic zones in Lower Silesia as a business place in the light of assessments of entrepreneurs – results of empirical research	55
Krystian Heffner, Brygida Klemens: Cluster structures in spatial economy – chosen benefits and problems of development on the local and regional scale	64
Petr Hlaváček: Klasyfikacja analitycznych i zarządczych ram kwalifikacyjnych w rozwoju gmin i regionów	75
Stanisław Korenik: New phenomena occurring in the development of activating regions	84
Anna Mempel-Śnieżyk: Conditions of functioning of the network relations in Lower Silesia Voivodeship	104
Katarzyna Miszczak: Public-Private Partnership in the border regions of Poland, the Czech Republic and Germany – opportunities and threats.....	119
Monika Musiał-Malago: Structural polarization of Cracow Metropolitan Area.....	132
Małgorzata Rogowska: The importance of cities in the European Union's regional policy	139
Dorota Rynio: Social-economic development of growth center in the time of worldwide economy crisis	149
Miloslav Šašek: Rozwój populacji w Czechach po roku 1989	161
Piotr Serafin: Spatial planning of rural areas in the suburbs of Małopolska: state and changes – the case of Wieliczka and Niepołomice.....	179
Kazimiera Wilk: The demographic situation in the Russian Federation in the years 1990-2009.....	189
Arkadiusz Przybyłka: The National Health Fund as the main organizer of health services in Poland	199
Justyna Anders: The role of public authorities in promoting civic participation in processes of <i>governance</i> – application of international practices in the Polish context.....	211
Marek Dylewski, Beata Filipiak: Development opportunities of metropolitan areas in the new financial circumstances of local government units	223
Andrzej Rączaszek: Development processes in the biggest Polish cities in the transformation period.....	237

Jacek Chądryński: Local government and market – between cooperation and competition	251
Eleonora Gonda-Soroczyńska: The condition of the natural environment in the development of a spa town – the case of Czerniawa-Zdrój	261
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Social participation – obligation or real need?	276
Magdalena Kalisiak-Mędelska: Satisfaction with the place of residence – evaluation of place and local authorities as on the example of Główno.....	289
Andrzej Łuczyszyn: Local public space in creative economy.....	300
Magdalena Pięta-Kanurska: The relationship between culture and economics and their impact on urban development	309
Joost Platje: Zdolność samorządu terytorialnego do kierowania własną ścieżką rozwoju zrównoważonego	318
Andrzej Raszkowski: New trends in place marketing	327
Anna Batko: Public administration as a stimulator of changes in city tourism – based on Cracow between the years 1989 and 2006	339
Piotr Ruczkowski: Population registration – the new residence regulations..	351
Niki Derlukiewicz: Innovation Union as a way to increase the innovation in European economy	365
Dariusz Głuszczyk: Financing innovation activities – sources and barriers with regard to regions in Poland (NTS-2)	376
Niki Derlukiewicz, Małgorzata Rogowska, Stanisław Korenik, Jarmila Horáková, Jiří Louda: Polish-Czech border cooperation of small and medium-sized enterprises	387
Anna Korombel: The most common errors during the implementation of Enterprise Risk Management (ERM) in Polish enterprises	395
Kamil Wiśniewski: System knowledge management from theoretical and practical perspective	404
Paweł Dziekański, Jan Puchała: Support of the enterprise by the territorial council on the example of Limanowski administrative district.....	416
Jerzy Wąchol: The role of the state and its stakeholders in corporate governance while getting out of the economic downturn and crisis.....	426
Aleksandra Pisarska, Mieczysław Poborski: Selected problems of investing in tangible fixed assets (as exemplified by public institutions of higher education)	435
Agnieszka Izabela Baruk: Essence of motivation activities used towards Polish employees	446
Monika Stelmaszczyk: Owner of small company as a culture-oriented manager – challenges and prospects	454
Barbara Batko: The impact of public information quality to minimize the decision making risk on the labour market.....	464

Oğuz Özbek: Centralne planowanie rozwoju przez etatyzm w Turcji: Państwowy Urząd Planowania	473
Kinga Wasilewska: Local self-government as a new subject of spatial policy.	488
Aleksandra Koźlak: Land-use/transport models in spatial planning.....	501
Anna Kamińska: The role of evaluation in the management of urban space revitalization process	510
Hubert Kaczmarczyk: Appropriate tasks of the state in terms of F.A. von Hayek.....	521
Malgorzata Gajda-Kantorowska: Fiscal transfers as asymmetric shocks absorption mechanisms in the European Monetary Union.....	531
Adam Peszko: Criticism of neoclassic doctrine of the 90s and new currents of economics in the first decade of the XXI century.....	542
Andrzej Adamczyk: The right of courts to refuse incidentally to apply regulations.....	557

Patrycja Brańka

Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

ATRAKCYJNOŚĆ INWESTYCYJNA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO W OCZACH PRZEDSIĘBIORSTW Z UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO (W ŚWIETLE BADAŃ ANKIETOWYCH)¹

Streszczenie: W dobie postępujących procesów globalizacji problem konkurencyjności terytorialnej nabiera coraz większego znaczenia. Postępująca integracja międzynarodowa powoduje, że pojedyncze przedsiębiorstwa, głównie regiony, nie są już podmiotami funkcjonującymi w skali własnego kraju, ale przede wszystkim w skali ponadnarodowej, co znacznie poszerza obszary konkurowania, jak również wymagania wynikające z funkcjonowania na rynku międzynarodowym. W artykule zaprezentowano wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego; ich nadrzędnym celem było poznanie opinii tych przedsiębiorstw o województwie małopolskim jako miejscu prowadzenia działalności gospodarczej. Innymi słowy, badania miały pomóc w sformułowaniu wniosków o uwarunkowaniach (barierach i determinantach) prowadzenia działalności gospodarczej przez firmy z udziałem kapitału zagranicznego w Małopolsce.

Słowa kluczowe: atrakcyjność inwestycyjna, województwo małopolskie, badania ankietowe.

1. Wstęp

Jednym z efektów procesów globalizacji jest wzrastający poziom konkurencyjności pomiędzy podmiotami uczestniczącymi na wspólnym, ponadnarodowym rynku. Dotyczy on nie tylko podmiotów gospodarczych, ale także jednostek terytorialnych, które poddawane są takim samym mechanizmom gry rynkowej jak przedsiębiorstwa. Problem konkurencyjności terytorialnej nabiera coraz większego znaczenia. Postępująca integracja międzynarodowa powoduje, że pojedyncze przedsiębiorstwa, głównie regiony, nie są już podmiotami funkcjonującymi w skali własnego kraju, ale przede wszystkim w skali ponadnarodowej, co znacznie poszerza obszary konkurowania, jak również wymagania wynikające z funkcjonowania

¹ Artykuł stanowi fragment rozprawy doktorskiej „Internacjonalizacja gospodarki jako czynnik rozwoju regionalnego” obronionej w Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie.

na rynku międzynarodowym. Konkurencyjność terytorialna zależy od wielu czynników, z których jednym jest atrakcyjność inwestycyjna jednostki. Obecność przedsiębiorstw, w tym z udziałem kapitału zagranicznego, w regionie może stanowić z jednej strony jeden z wielu mierników jego konkurencyjności, z drugiej zaś może być czynnikiem dodatnio oddziałującym na tę konkurencyjność, szczególnie w przypadku obecności podmiotów zagranicznych. Mając to na uwadze, władze publiczne, w tym samorządowe, jak również różnego rodzaju instytucje otoczenia biznesu przywiązują wagę do podnoszenia atrakcyjności terytorium w celu przyciągania nowych firm.

Badania ankietowe przeprowadzone wśród przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego miały na celu przede wszystkim poznanie ich opinii o województwie małopolskim jako miejscu prowadzenia działalności gospodarczej. Innymi słowy, miały pomóc w sformułowaniu wniosków o uwarunkowaniach (barierach i determinantach) prowadzenia działalności gospodarczej przez podmioty z udziałem kapitału zagranicznego w Małopolsce.

Pierwsze pytanie sprowadzało się do oceny, w skali 1-5, piętnastu różnych problemów decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Celem drugiego pytania było wskazanie, wśród dziesięciu różnych czynników wpływających na tę atrakcyjność, tych, które są barierami, i tych, które stymulują rozwój przedsiębiorczości na terenie województwa małopolskiego. W trzecim pytaniu respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy ich zdaniem w najbliższych latach realny jest wzrost atrakcyjności inwestycyjnej województwa małopolskiego.

Badania zostały przeprowadzone wśród przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego posiadających siedzibę w województwie małopolskim. Na 1276 takich przedsiębiorstwach formularz ankietowy dostarczony do ok. 510². Ankiety zostały przeprowadzone w oparciu o informacje z bazy REGON. Wybór firm, do których trafił formularz, był w dużej mierze uwarunkowany dostępnością aktualnego adresu. Do 422 podmiotów (wszystkich, które udostępniły adres e-mail w bazie REGON) wysłano formularz ankietowy pocztą elektroniczną. W podmiotach zatrudniających przynajmniej 50 osób formularze ankietowe, we wszystkich przypadkach, zostały dostarczone przez ankieterów³. W mniejszych przedsiębiorstwach, których liczba na

² Formularze nie zostały dostarczone do wszystkich (1276) przedsiębiorstw, ponieważ dane adresowe oraz adresy e-mailowe do firm z udziałem kapitału zagranicznego w województwie małopolskim pochodziły z zakupionej od Głównego Urzędu Statystycznego bazy REGON. Niestety, znaczna część informacji (szczególnie dotyczących najmniejszych przedsiębiorstw – do 9 zatrudnionych) była nieaktualna. Wynika to z faktu, że część podmiotów nie przekazuje do GUS-u danych o zaprzestaniu działalności ani o zmianie adresu (dlatego w bazie REGON znajduje się ponad 3000 firm z udziałem kapitału zagranicznego). Trudno zatem oszacować, ile e-maili dotarło do firm, i dlatego liczba przedsiębiorstw, które otrzymały ankietę, jest przybliżona i wynosi ok. 510.

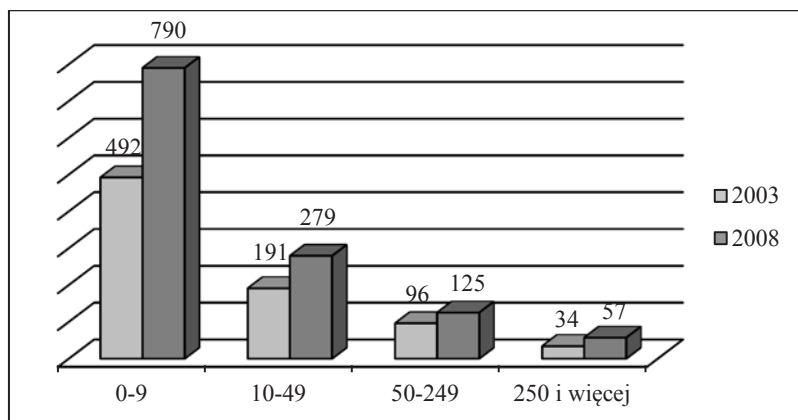
³ Okazało się, że w przypadku większych firm wysłanie formularza ankietowego (często poprzedzone rozmową telefoniczną z sekretariatem) nie przynosiło rezultatów, dlatego zdecydowano się wysłać do nich osoby ankietujące.

terenie województwa jest dużo większa od tych zatrudniających ponad 50 osób, ankiety zostały tylko częściowo dostarczone przez ankieterów⁴.

Dla przejrzystości wniosków końcowych analiza zostanie przeprowadzona dla wszystkich przedsiębiorstw łącznie oraz w rozróżnieniu na grupy wyodrębnione ze względu na wielkość zatrudnienia, rodzaj prowadzonej działalności oraz lokalizację. Odpowiedzi będą prezentowane w tych miejscach, gdzie różnice między poszczególnymi grupami są istotne.

2. Charakterystyka przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego w województwie małopolskim

W województwie małopolskim w 2008 r. zarejestrowanych było 1276 przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego⁵. W skali kraju pod tym względem małopolskie znajdowało się na piątym miejscu (po mazowieckim, dolnośląskim, wielkopolskim i śląskim). Zdecydowana większość firm z udziałem kapitału zagranicznego była ulokowana w Krakowie (ok. 74%). Pozostała część znajdowała się w innych miastach województwa – w Nowym Sączu (ok. 2%) i Tarnowie (ok. 1,5%) – lub gminach położonych w sąsiedztwie Krakowa – w Wieliczce (ok. 1,2%) i Myślenicach (ok. 1%).

Rys. 1. Liczba przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego według liczby zatrudnionych w latach 2003 i 2008

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

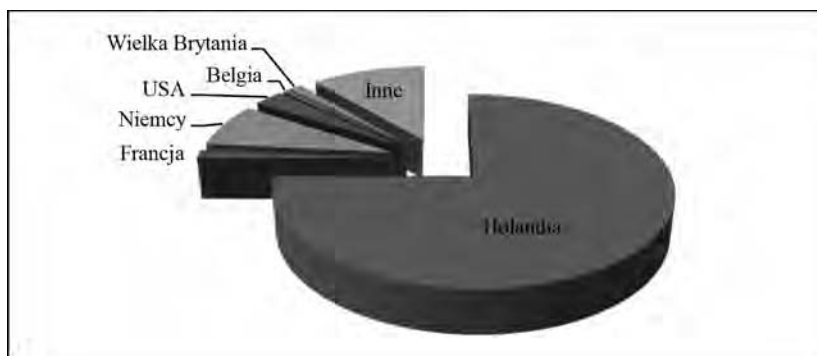
⁴ W praktyce okazało się, że najtrudniejsze było dotarcie do firm zatrudniających do 9 osób. Powodowała to wspomniana wcześniej nieaktualność informacji adresowych w tej grupie przedsiębiorstw, jak również fakt, że często ich siedzibą jest mieszkanie prywatne, w tych więc przypadkach ankieterom najczęściej nie udało się dotrzeć do osoby, która mogłaby wypełnić formularz.

⁵ Dane dotyczące liczby przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego różnią się od siebie, np. w źródłach GUS dla 2008 r. można znaleźć przynajmniej dwie liczby – 1251 i 1276.

Ponad 63% wszystkich przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego stanowiły przedsiębiorstwa o najmniejszym zatrudnieniu (0-9 osób). Ogólna liczba przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego wykazuje tendencję wzrostową. Rysunek 1. prezentuje ich liczbę w rozróżnieniu na wielkość zatrudnienia w latach 2003 i 2008.

W 2008 r. w przedsiębiorstwach z udziałem kapitału zagranicznego zatrudnione były 86 283 osoby, o 17 613 osób więcej niż w 2003 r. Większe niż w Małopolsce zatrudnienie w takich firmach w 2008 r. odnotowano w województwach: mazowieckim (535 589 osób), wielkopolskim (205 417 osób), śląskim (157 527 osób) i dolnośląskim (149 644 osoby). W województwie małopolskim do największych pod względem liczby pracowników (powyżej 1000 osób) podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego należą: Grupa Kęty SA (Kęty), Philip Morris Polska SA (Kraków), Bank BPH SA (Kraków), Can-Pack SA (Kraków), Tesco Polska sp. z o.o. (Kraków), Pliva Kraków Zakłady Farmaceutyczne SA, Poszukiwania Nafty i Gazu Kraków sp. z o.o., Delphi SA (Kraków), Valeo Autosystemy sp. z o.o. (Skawina), Fabryka Silników Elektrycznych „Tamel” SA (Tarnów).

W 2007 r. wartość kapitału zagranicznego w firmach województwa małopolskiego wyniosła 10 238,3 mln zł. Dominującą rolę odgrywał kapitał holenderski (7692,2 mln zł), niemiecki (778,6 mln zł) oraz amerykański (294,5 mln zł). Graficzne przedstawienie najważniejszych udziałowców zaprezentowano na rysunku 2.

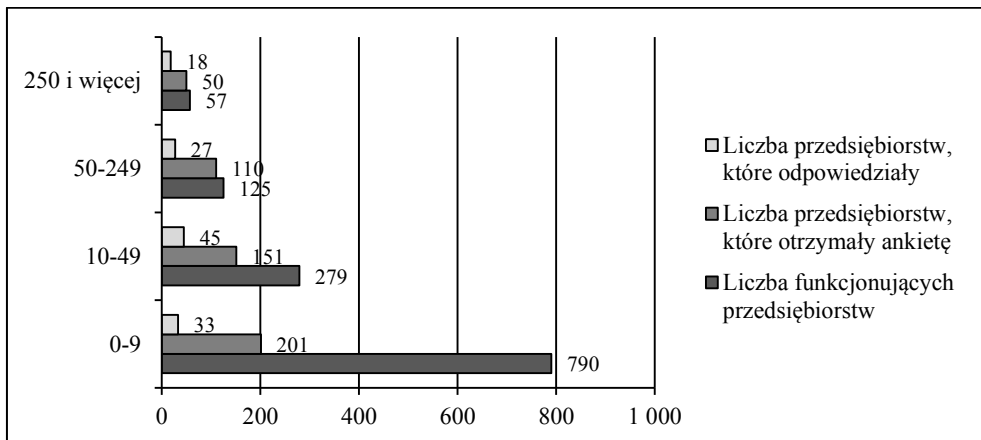
Rys. 2. Kraje pochodzenia największych zagranicznych udziałowców w przedsiębiorstwach z udziałem kapitału zagranicznego w województwie małopolskim (2007 r.)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie Banku Danych Regionalnych.

Formularz ankietowy wypełniły 123 przedsiębiorstwa. Od najmniejszej pod względem liczby zatrudnionych (0-9) grupy firm otrzymano 33 ankiety, co stanowi 4,2% ich ogółu⁶. W przypadku podmiotów zatrudniających od 10 do 49 osób otrzy-

⁶ Należy zauważyć, że odsetek ten jest zaniżony, co jest spowodowane tym, że część najmniejszych przedsiębiorstw znajdujących się w bazie REGON obecnie już nie istnieje.

mano 45 wypełnionych formularzy (16,1% wszystkich z tej grupy). Od instytucji zatrudniających od 50 do 249 osób uzyskano 27 odpowiedzi, co daje 21,6%. Na prośbę pozytywnie odpowiedziało 18 firm zatrudniających przynajmniej 250 osób, czyli 31,6% ogółu (rys. 3).

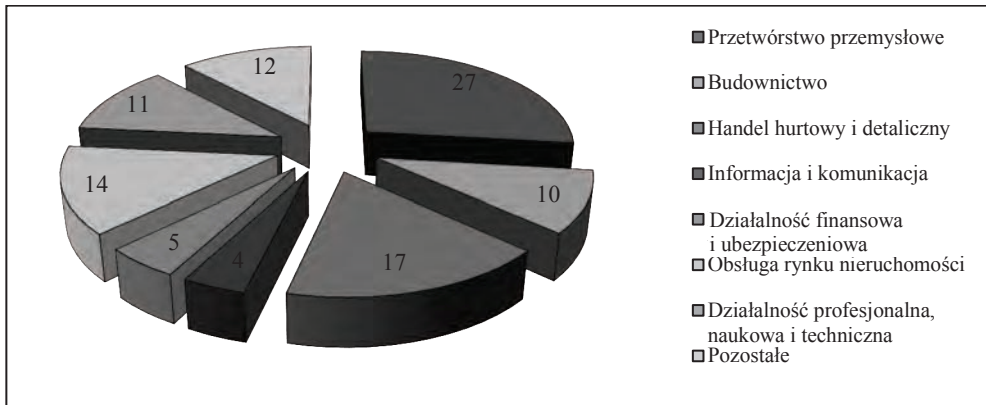
Rys. 3. Przedsiębiorstwa, które odpowiedziały na ankietę, pod względem wielkości zatrudnienia

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności, największą grupę przedsiębiorstw, które wypełniły ankietę, stanowią podmioty działające w ramach sekcji C Polskiej Klasyfikacji Działalności (*Przetwórstwo przemysłowe*) – otrzymano od nich 33 ankiety. W dalszej kolejności znajdowały się jednostki z sekcji G (*Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle*) – 21 ankiet. Wśród firm prowadzących działalność w zakresie obsługi rynku nieruchomości (L) na ankietę odpowiedziało 17, w zakresie sekcji *Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna* (M) – 14, w sekcji *Budownictwo* (F) – 13. Nieco mniej ankiet otrzymano od podmiotów działających w sekcji *Działalność finansowa i ubezpieczeniowa* (K) – 6 oraz *Informacja i komunikacja* (J) – 5 (rys. 4).

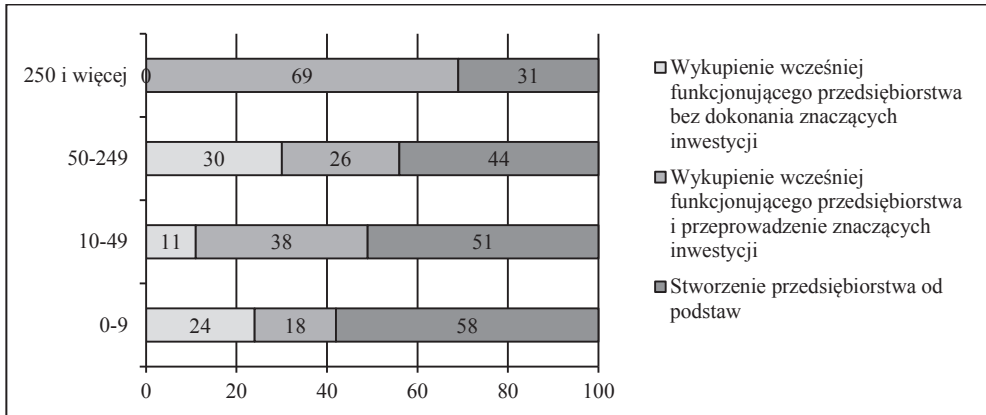
Spośród 123 przedsiębiorstw, które wypełniły ankietę, 105 (85%) ma swoją siedzibę w Krakowie, 7 w Tarnowie, 2 w Skawinie. Po jednej ankiecie otrzymano od firm mieszczących się w Mszanie Dolnej, Węgrzicach, Zabierzowie, Trzebini, Bosutowie, Krzeszowicach, Limanowej, Wieliczce i Bukownie.

W 21 przypadkach powstanie ankietowanego przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego wiązało się z wykupieniem funkcjonującego wcześniej podmiotu, który nie wymagał restrukturyzacji, dlatego też nie zostały przeprowadzone żadne istotne inwestycje. W 41 przypadkach wykupiona jednostka została w znacznym stopniu zrestrukturyzowana, a w niektórych przypadkach poszerzono zakres jej działalności. Rysunek 5. przedstawia trzy opisane sytuacje powstania firmy z uwzględnieniem liczby zatrudnionych.

Rys. 4. Procentowy udział przedsiębiorstw, które odpowiedziały na ankietę, pod względem rodzaju działalności

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badań ankietowych.

Rys. 5. Sposoby powstania przedsiębiorstwa z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia (w %)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badań ankietowych.

Należy zwrócić uwagę, że powstawanie dużych firm częściej wiązało się z wykupieniem istniejącego wcześniej podmiotu. Na ogół im większa liczba zatrudnionych osób, tym rzadziej funkcjonujące obecnie przedsiębiorstwa były tworzone od podstaw. Ponadto jednostki największe pod względem zatrudnienia dokonywały istotnych inwestycji, skutkujących restrukturyzacją lub rozszerzeniem działalności wykupionych podmiotów. W odniesieniu do największych z ankietowanych firm wykupienie wcześniej funkcjonującego podmiotu w każdym przypadku wiązało się z jego restrukturyzacją lub rozszerzeniem działalności.

Wykupienie wcześniej istniejącego przedsiębiorstwa dotyczyło najczęściej firm działających w obszarze przetwórstwa przemysłowego. Powstanie 21 (64%) pod-

miotów z tej branży wiązało się z wykupieniem i dokonaniem istotnych inwestycji w już funkcjonującej firmie. W przypadku pozostałych analizowanych sekcji przejęcie dotyczyło ok. połowy przedsiębiorstw, z których połowa zmodernizowała lub rozszerzyła działalność przejmowanego podmiotu.

Wśród 123 przedsiębiorstw w regionie małopolskim 63 (ponad 50%) dokonały inwestycji w ostatnich 5 latach. Wyniki badań ankietowych dowodzą, że najczęściej inwestowały największe (przynajmniej 250 zatrudnionych), stanowiące w swojej grupie 88%. Wśród firm zatrudniających od 50 do 249 osób w ostatnich 5 latach inwestycji dokonało 19, czyli ponad 61%. Najmniejsze pod względem zatrudnienia firmy inwestowały nieco rzadziej – 40% zatrudniających do 9 osób i 39% zatrudniających od 10 do 49 osób.

Wśród firm, które wypełniły ankietę, w ostatnich 5 latach najczęściej inwestowały przedsiębiorstwa z branży przetwórstwa przemysłowego – 23 (70%), a także prowadzące działalność profesjonalną, naukową i techniczną – 9 (64%).

3. Atrakcyjność inwestycyjna województwa małopolskiego w ocenie ankietowanych przedsiębiorstw

Pytania 1-3 zawarte w ankiecie dotyczą szeroko pojętej atrakcyjności inwestycyjnej województwa małopolskiego. W ramach pierwszego pytania przedsiębiorstwa zostały poproszone o ocenę, w skali 1-5, 15 czynników w istotnym stopniu decydujących o atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Firmy diagnozowały m.in. jakość infrastruktury drogowej, informacyjnej, efektywność polityki gospodarczej prowadzonej przez władze samorządowe, efektywność działań promocyjnych, jakość usług finansowych oferowanych w regionie, stan środowiska naturalnego czy kwalifikacje zawodowe kadry pracowniczej.

Średnie oceny atrakcyjności inwestycyjnej województwa małopolskiego wynikające z pytania 1., z uwzględnieniem wielkości zatrudnienia, zawiera tabela 1. Na pytanie „Jak oceniają Państwo klimat inwestycyjny w Małopolsce?” odpowiedziało 119 przedsiębiorstw. Najlepszą ocenę (5) wystawiło 5 firm (4%), a najwięcej respondentów (53) dało ocenę 3; najniżej klimat inwestycyjny w województwie oceniły 2 podmioty. Należy zauważyć, że nieco lepiej klimat inwestycyjny w Małopolsce szacowali najwięksi pracodawcy.

Na pytanie „Jak oceniają Państwo dostępność komunikacyjną gminy, w której znajduje się Państwa firma?” odpowiedziało 120 firm, z których 25 (ponad 20%) wskazało najwyższą ocenę; najniżej dostępność komunikacyjną oceniły 2 przedsiębiorstwa. Najczęstszą odpowiedzią była ocena 4 – wybrało ją 47 podmiotów.

Jakość infrastruktury informacyjnej oceniło 121 przedsiębiorstw, z czego najwyższą ocenę wybrały 43, a najniższą 2. Najwięcej wskazało ocenę 4 (54 respondentów).

Na pytanie „Jak oceniają Państwo dostępność informacji o możliwościach oraz warunkach podejmowania nowych inwestycji, potencjalnych partnerach, realizowanych projektach?” odpowiedziało 119 przedsiębiorstw. Dwie firmy wybrały ocenę 5,

najwięcej (68) – odpowiedź 3, a 3 podmioty oszacowały dostępność do tych informacji najniżej.

Skuteczność działań władz lokalnych oceniło 121 przedsiębiorstw. Trzy z nich wybrały ocenę 5, najczęstszą odpowiedzią były 3 punkty. Najslabiej skuteczność działań władz oceniło 16 firm. Z odpowiedzi wynika ponadto, że poziom satysfakcji z działań podejmowanych przez samorządy lokalne rośnie wraz z wielkością zatrudnienia.

Działalność władz regionalnych na rzecz wspierania inwestycji zewnętrznych oceniło 117 przedsiębiorstw. Najwyższą ocenę wybrały 4, najczęściej wskazywaną (52 firmy) była 3. Negatywnie działalność władz regionalnych oceniło 14 respondentów. Podobnie jak we wcześniejszym pytaniu, działania podejmowane przez władze regionalne najlepiej oceniły podmioty największe pod względem zatrudnienia.

Odpowiedzi na pytanie „Jak oceniają Państwo promocję regionu małopolskiego?” udzieliły 122 przedsiębiorstwa, z czego 6 wybrało najwyższą ocenę, natomiast 7 najniższą. Najczęściej wskazywaną odpowiedzią była ocena 4 (48 firm). Należy podkreślić, że najlepiej efektywność działań promocyjnych regionu oceniły największe podmioty, najslabiej zaś najmniejsze.

Na pytanie „Jaka jest Państwa zdaniem relacja ceny pomieszczeń biurowych do ich jakości?” odpowiedziało 119 firm, z czego najwyżej oceniły ją 4, najniżej 3 przedsiębiorstwa, a 65 wybrało ocenę 3.

Kwalifikacje zawodowe dostępnej w regionie kadry pracowniczej oceniły 122 przedsiębiorstwa. Ocenę 5 wybrały 33, natomiast najniższą 1. Najczęściej wskazywano odpowiedź 4.

Na pytanie „Jak oceniają Państwo jakość usług finansowych dla przedsiębiorstw?” odpowiedziało 119 respondentów, z czego 7 wskazało najwyższą ocenę, 6 najniższą, a najwięcej (48) wybrało odpowiedzi 3 i 4. Poziom satysfakcji z tego rodzaju usług rósł wraz z wielkością zatrudnienia.

Dostęp do instytucji szkoleniowych dla pracowników zanalizowały 122 przedsiębiorstwa, z których 17 wybrało ocenę najwyższą, a 3 najniższą. Najczęstszą odpowiedzią (53 firmy) była ocena 4.

Na pytanie „Jak oceniają Państwo możliwości współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi w regionie?” odpowiedziało 118 firm, z czego 7 oceniło je najwyżej, 8 najniżej, natomiast najwięcej (50) wybrało odpowiedź 3. Zdecydowanie wyżej możliwości te szacowały firmy większe pod względem zatrudnienia.

Na kolejne pytanie „Jak oceniają Państwo profesjonalizm instytucji świadczących wyspecjalizowane usługi dla przedsiębiorstw (pozyskiwanie funduszy na działalność proinnowacyjną, przygotowywanie projektów w ramach funduszy UE, przygotowywanie studiów wykonalności, biznesplanów itp.)?” odpowiedziało 117 firm. Najwyższą ocenę wybrało 9, najniższą 3, natomiast najczęściej wybieraną była ocena 3 (53). Należy podkreślić, że działalność tych instytucji lepiej oceniły podmioty o większej liczbie zatrudnionych.

Spśród 120 przedsiębiorstw, które odpowiedziały na pytanie dotyczące stanu środowiska naturalnego, 6 wskazało najwyższą ocenę, 5 najniższą, natomiast najczęstszą odpowiedzią była 3 (41 firm).

Na pytanie „Jak oceniają Państwo poziom atrakcyjności inwestycyjnej województwa małopolskiego w skali kraju?” odpowiedzi udzieliło 121 firm, z których 20 wystawiło ocenę najwyższą, 1 najniższą, a 54 wskazały odpowiedź 4.

Reasumując, najsłabiej ocenianym czynnikiem składającym się na szeroko rozumianą atrakcyjność inwestycyjną województwa małopolskiego były działania po-

Tabela 1. Średnie oceny atrakcyjności inwestycyjnej województwa małopolskiego ze względu na wielkość zatrudnienia w przedsiębiorstwie

Czynnik	Ogółem	Wielkość zatrudnienia			
		0-9	10-49	50-249	Ponad 250
Klimat inwestycyjny w Małopolsce	3,3	3,3	3,2	3,5	3,5
Dostępność komunikacyjna gminy, w której znajduje się ankietowana firma (jej oddział)	3,6	3,5	3,7	3,5	3,7
Jakość infrastruktury informacyjnej (jakość dostępu do sieci telefonicznej i internetowej)	4,1	4,1	4,1	4,0	4,0
Dostępność informacji o możliwościach oraz warunkach podejmowania nowych inwestycji, potencjalnych partnerach, realizowanych projektach	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9
Skuteczność działań władz lokalnych na rzecz pomocy oraz ułatwiania funkcjonowania zagranicznych przedsiębiorstw	2,6	2,5	2,6	2,7	2,9
Działalność władz regionalnych na rzecz wspierania inwestycji zewnętrznych	2,7	2,4	2,6	2,9	3,0
Promocja regionu małopolskiego	3,2	3,0	3,2	3,3	3,4
Relacja ceny pomieszczeń biurowych do ich jakości	3,0	3,2	3,3	3,5	3,3
Kwalifikacje zawodowe dostępnej w regionie kadry pracowniczej	4,1	4,2	4,0	4,0	4,3
Jakość usług finansowych dla przedsiębiorstw	3,3	3,2	3,2	3,4	3,8
Dostęp do instytucji szkoleniowych dla pracowników	3,5	3,4	3,6	3,5	3,7
Możliwości współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi w regionie	3,2	3,0	3,1	3,2	3,5
Profesjonalizm instytucji świadczących wyspecjalizowane usługi dla przedsiębiorstw (pozyskiwanie funduszy na działalność proinnowacyjną, przygotowywanie projektów w ramach funduszy UE, przygotowywanie studiów wykonalności, biznesplanów itp.)	3,2	2,9	3,2	3,3	3,5
Stan środowiska naturalnego w województwie	3,1	2,8	3,2	3,2	3,2
Poziom atrakcyjności inwestycyjnej województwa małopolskiego w skali kraju	3,7	3,9	3,6	3,6	3,7
Uogólniona ocena	3,3	3,2	3,3	3,4	3,5

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badań ankietowych.

dejmowane przez władze lokalne oraz regionalne na rzecz wspierania przedsiębiorczości. Słabą ocenę wystawiono również dostępności informacji o możliwościach współrealizacji inwestycji z innymi partnerami. Respondenci wysoko ocenili kwalifikacje dostępnej kadry pracowniczej oraz dostęp do infrastruktury informacyjnej. Średnia końcowa ocena atrakcyjności inwestycyjnej województwa wyniosła 3,3. Wysokość ocen była zależna od wielkości zatrudnienia – wyższą ich wartość osiągał więksi pracodawcy.

Drugie pytanie miało na celu rozpoznanie stymulant oraz barier rozwoju przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego w województwie małopolskim. Respondenci zostali poproszeni o wskazanie, czy dany czynnik rozwoju stanowi dla funkcjonowania ich firmy stymulantę czy barierę. I tak, 6 ze 122 określiło system podatkowy jako stymulantę ich rozwoju, natomiast zdecydowana większość – 82 przedsiębiorstwa (67% ogółu) – stwierdziła, że stanowi on barierę dla ich rozwoju; 34 podmioty nie miały na ten temat zdania.

Dostęp do wykwalifikowanej kadry pracowniczej został przez 95 przedsiębiorstw (77,2%) uznany za stymulantę rozwoju, jako barierę postrzega go 14 firm. Kolejnych 14 respondentów wybrało odpowiedź „Trudno powiedzieć”, przy czym widoczna jest różnica pomiędzy odpowiedziami firm z udziałem kapitału zagranicznego zlokalizowanych w Krakowie oraz poza nim. W pierwszym przypadku dostęp do odpowiedniej kadry stanowi stymulantę rozwoju według 80% respondentów, w drugim taką odpowiedź wybrało 50% firm.

43 przedsiębiorstwa (35%) uważają, że stymulantą rozwoju jest możliwość współpracy z innymi podmiotami zlokalizowanymi na ich terenie. Wśród nich występują przede wszystkim firmy zatrudniające przynajmniej 50 osób. 15 respondentów uważa, że brak takiej możliwości stanowi barierę rozwoju, natomiast 65 (ponad połowa) nie ma zdania na ten temat.

Procedury lokalizacyjne zaliczyło do stymulant rozwoju 15 przedsiębiorstw, natomiast 55 uważa, że stanowią one barierę dla ich funkcjonowania. Największą grupą uważającą, że procedury lokalizacyjne utrudniają działalność gospodarczą, są podmiotów zatrudniające do 9 osób. Stosunkowo dużo, 48 respondentów, nie wyraziło opinii w tej kwestii.

24 przedsiębiorstwa twierdzą, że możliwość współpracy z lokalnymi instytucjami, działającymi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości stanowi stymulantę ich rozwoju, przy czym takiej odpowiedzi nie wybrała żadna firma zlokalizowana poza Krakowem. Brak takich możliwości jest barierą dla 33 respondentów, a 62 nie miało w tej mierze własnych poglądów.

Dla 33 przedsiębiorstw działania władz lokalnych i regionalnych na rzecz przyciągania oraz rozwoju zagranicznych firm stanowią stymulantę rozwoju, ale przez taką samą liczbę działania te są oceniane negatywnie, jako bariera rozwoju. 53 firmy nie miały na ten temat zdania.

Obecność w regionie ośrodków naukowo-badawczych, mogących efektywnie współpracować ze sferą prywatną, dla 49 firm jest stymulantą rozwoju. Należy jed-

nak zauważyć, że tylko 3 z nich są zlokalizowane poza Krakowem. Zdaniem 19 firm brakuje takich możliwości, co stanowi dla nich barierę, a 50 przedsiębiorstw wybrało odpowiedź „Trudno powiedzieć”.

Według 64 przedsiębiorstw (ponad połowa) obecność w regionie dużych korporacji międzynarodowych decyduje o jego prestiżu i stanowi determinantę ich rozwoju. Widoczna jest różnica w odpowiedziach firm zlokalizowanych w Krakowie i poza nim. Obecność dużych międzynarodowych firm jako stymulantę postrzega 60% respondentów zlokalizowanych w Krakowie i 25% poza jego obszarem. Zdaniem 20 firm nie można mówić o prestiżu województwa, natomiast dla 36 podmiotów obecność międzynarodowych korporacji nie ma znaczenia.

Efektywna promocja regionu stanowi stymulantę rozwoju dla 45 przedsiębiorstw, podczas gdy 27 uważa ją za niewystarczającą, co ich zdaniem jest barierą; 47 firm nie ma na ten temat zdania.

Prawodawstwo regulujące warunki prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce pozytywnie oceniło i uważa za determinantę rozwoju tylko 11 przedsiębiorstw, 88 (ponad 71%) sądzi, że jest ono niekorzystne i hamuje ich rozwój; 18 firm nie miało własnych poglądów w tej mierze.

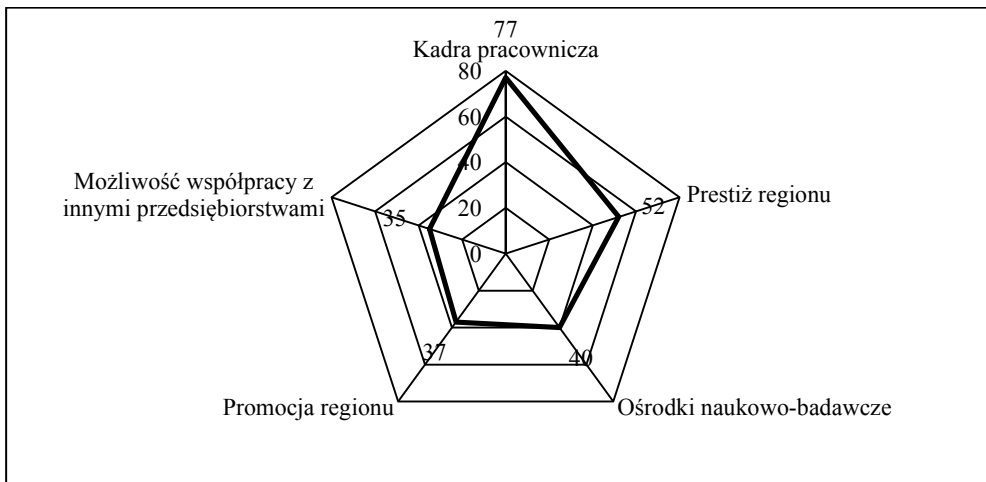
Respondenci mieli możliwość wpisania dodatkowych odpowiedzi dotyczących stymulant i barier rozwoju, nieuwzględnionych w formularzu. Ich zestawienie zawiera tabela 2.; w nawiasie podano miejscowości, gdzie mają siedziby firmy, które udzieliły dodatkowych odpowiedzi.

Tabela 2. Dodatkowe odpowiedzi udzielone przez przedsiębiorstwa na temat stymulant i barier ich funkcjonowania w województwie małopolskim

Lp.	Stymulanty	Barieri
1	Port lotniczy (Kraków)	Brak planów zagospodarowania przestrzennego (Trzebinia)
2	Dobra znajomość języków obcych wśród potencjalnej kadry (Kraków)	Zbyt rozbudowane i niejasne procedury lokalizacyjne (Trzebinia)
3	Dobry klimat towarzysko-kulturalny Krakowa	Niekorzystna sytuacja ekonomiczna w Europie (Kraków)
4	Rozwijający się rynek (Kraków)	Mentalność starych pracowników (Kraków)
5	Możliwość pracy i wypoczynku (Kraków)	Skostniałość władz lokalnych (Kraków)
6		Zbyt duża biurokracja (Kraków)

Źródło: opracowanie własne, na podstawie badań ankietowych.

Najwięcej przedsiębiorstw – 77% – jako stymulantę rozwoju wskazało dostęp do wykwalifikowanej kadry pracowniczej, a ponad połowa stwierdziła, że obecność w województwie dużych korporacji międzynarodowych podnosi jego prestiż, co jest istotnym czynnikiem stymulującym ich rozwój. W dalszej kolejności najczęściej wskazywanymi stymulantami rozwoju podmiotów z udziałem kapitału zagraniczne-

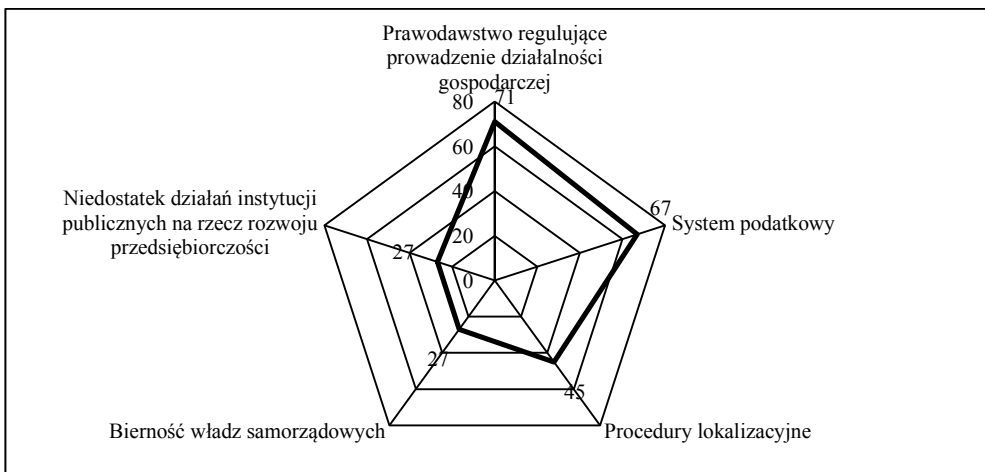

Rys. 6. Najczęściej wskazywane przez przedsiębiorstwa stymulanty ich rozwoju w regionie małopolskim (odsetek przedsiębiorstw)

Źródło: opracowanie własne.

go była możliwość współpracy z ośrodkami naukowo-badawczymi (40%), efektywna promocja regionu (37%) oraz okazja do współpracy z firmami lokalnymi (35%; zob. rys. 6).

Najczęściej wskazywanymi przez przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego barierami rozwoju było nieefektywne prawodawstwo regulujące prowa-

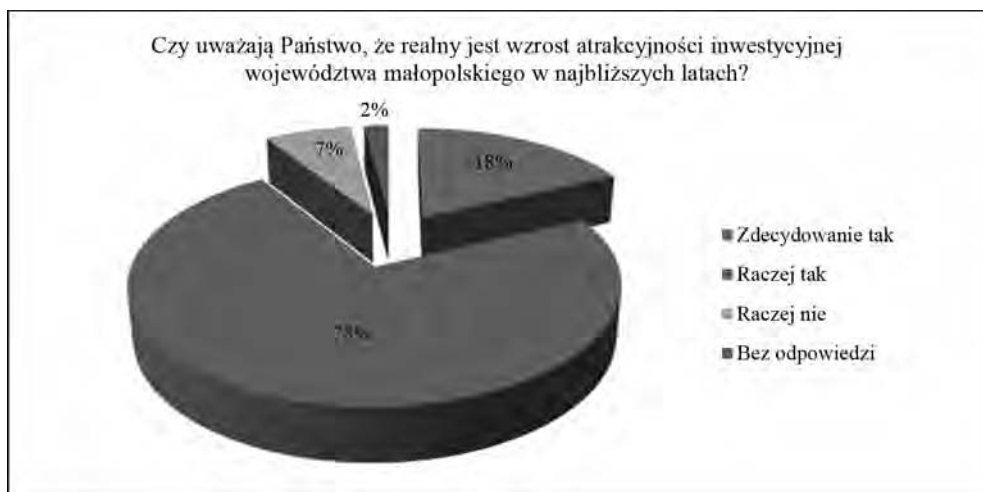

Rys. 7. Najczęściej wskazywane przez przedsiębiorstwa bariery ich rozwoju w województwie małopolskim (odsetek przedsiębiorstw)

Źródło: opracowanie własne.

dzenie działalności gospodarczej w Polsce oraz zbyt skomplikowany, nieprzejrzysty system podatkowy. Kwestie te wskazało odpowiednio 71 i 67% ankietowanych. Ponadto barierą rozwoju dla 45% firm są zbyt skomplikowane procedury lokalizacyjne, a dla 27% bierność władz samorządowych oraz instytucji publicznych w kwestii działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości (rys. 7).

Należy podkreślić, że bez względu na wielkość zatrudnienia oraz rodzaj prowadzonej działalności przedsiębiorstwa podawały podobne odpowiedzi na temat stymulant i barier rozwoju.

Rys. 8. Odpowiedzi przedsiębiorstw na pytanie dotyczące wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej Małopolski w najbliższych latach

Źródło: opracowanie własne.

Na ostatnie pytanie, zawarte w części ankiety dotyczącej atrakcyjności inwestycyjnej Małopolski, „Czy uważają Państwo, że realny jest wzrost atrakcyjności inwestycyjnej województwa małopolskiego w najbliższych latach?” odpowiedziało 121 przedsiębiorstw. Najwięcej (90) odpowiedziało „raczej tak”, 22 „zdecydowanie tak”, natomiast 9 wybrało odpowiedź „raczej nie” (rys. 8).

4. Zakończenie

Na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych, w odniesieniu do pierwszej części ankiety – atrakcyjność inwestycyjna województwa małopolskiego, można sformułować następujące wnioski:

1. Przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego nie oceniają wysoko atrakcyjności inwestycyjnej województwa małopolskiego (w skali 1-5 ogólna ocena to 3,3).

2. Ogólna ocena atrakcyjności inwestycyjnej Małopolski przez firmy z udziałem kapitału zagranicznego rośnie wraz z liczbą zatrudnionych.

3. Podmioty największe pod względem zatrudnienia zdecydowanie lepiej od tych mniejszych oceniają działania władz samorządowych, jakość usług finansowych dostępnych w województwie, profesjonalizm instytucji świadczących wyspecjalizowane usługi dla przedsiębiorstw (pozyskiwanie funduszy na działalność proinnowacyjną, przygotowywanie projektów w ramach funduszy UE, przygotowywanie studiów wykonalności, biznesplanów itp.), a także możliwości współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi.

4. Najlepiej ocenianym czynnikiem składającym się na atrakcyjność inwestycyjną regionu jest dostęp do wykwalifikowanej kadry pracowniczej oraz jakość infrastruktury informacyjnej.

5. Podmioty gospodarcze z udziałem kapitału zagranicznego najniżej oceniają skuteczność działań podejmowanych przez władze samorządowe na rzecz rozwoju regionu, relację jakości powierzchni biurowych do ich ceny, a także dostępność informacji o możliwościach oraz warunkach podejmowania nowych inwestycji, potencjalnych partnerach i realizowanych projektach.

6. Do najpoważniejszych barier prowadzenia działalności gospodarczej na terenie województwa małopolskiego zaliczane są: nieefektywny system podatkowy, złe przepisy prawne regulujące prowadzenie tej działalności, skomplikowane procedury lokalizacyjne⁷, niedostatek działań instytucji publicznych na rzecz rozwoju przedsiębiorczości.

7. Zdecydowana większość przedsiębiorstw uważa, że w najbliższych latach województwo małopolskie jest w stanie podnieść poziom atrakcyjności inwestycyjnej.

We wstępie wspomniano, że o wyborze lokalizacji pod inwestycje decyduje szeroko rozumiana atrakcyjność miejsca, stymulowana głównie przez lokalne podmioty, w tym samorząd. Atrakcyjność tę tworzy głównie rozwinięty, efektywnie funkcjonujący system powiązań pomiędzy już istniejącymi przedsiębiorstwami, instytucjami otoczenia biznesu, jednostkami naukowo-badawczymi oraz władzami terytorialnymi. Ponadto o atrakcyjności miejsca może przesądzać umiejętność wyeksponowania specyficznych, lokalnych zasobów, stanowiących w efekcie siłę konkurencyjną danego terytorium (wykształcony system współpracy lokalnych partnerów, np. w ramach konkretnej branży także może wyznaczać specyficzny zasób terytorium). Wydaje się więc, że rola władz samorządowych, zarówno w procesie kreowania (stymulowania) sieci powiązań pomiędzy różnymi lokalnymi (regionalnymi) partnerami, jak i prowadzenia polityki rozwoju eksponującej i opartej na specyficznych zasobach, jest bardzo duża. Aby efektywnie wypełniać związane z tym

⁷ Należy zaznaczyć, że bariery te są przede wszystkim efektem regulacji wynikających z polityki krajowej. Jednak zarówno w przypadku podatków, jak i procedur lokalizacyjnych władze samorządowe – dzięki uruchomieniu odpowiednich rozwiązań instytucjonalnych – są w stanie w znacznym stopniu ułatwiać wykonywanie formalnoprawnych czynności związanych z funkcjonowaniem i rozwojem firm.

zadania, władze samorządowe muszą być przede wszystkim świadome własnych słabych i silnych stron, a także szans i zagrożeń. Ponadto istotna jest wiedza o potrzebach i oczekiwaniach potencjalnych przedsiębiorstw, aby móc efektywnie kształtować swój produkt, a następnie ofertę inwestycyjną, oraz wybierać efektywne narzędzia promocji.

INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF MAŁOPOLSKA VOIVODESHIP IN OPINION OF FOREIGN CAPITAL ENTERPRISES (IN THE LIGHT OF SURVEY RESULTS)

Summary: In the times of globalization the problem of territorial competitiveness has gained importance. Because of the proceeding processes of international cohesion, enterprises as well as territorial units, have to be competitive on the global market. The paper presents the results of the survey held among foreign capital enterprises in Małopolska voivodeship. The aim of the research has been to recognize their opinion about the region as a place to invest. In other words the results of the survey have enabled to point out the determinants and barriers that influence the most the enterprises in Małopolska.

Keywords: investment attractiveness, Małopolska voivodeship, region, survey.